

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 26 – 1 – 2020 over Mattheus 4, 12 – 17. Gregory Brenninkmeijer SJ

Paulus, dierbare vrienden en vriendinnen, de grote apostel van de heidenen, was een van de heftigste vervolgers van de eerste volgelingen van Jezus van Nazareth. Hij wilde die ketterij, zoals hij de leer van Jezus zag, vernietigen en maakte jacht op al de gelovigen. Hij trok zelfs naar Damascus, toen de autoriteiten in Jerusalem ter ore was gekomen dat ook daar de weg van Jezus werd verkondigd. Het gaat mijn verstand te boven. Hoe is het mogelijk dat mensen andere mensen zó haten, dat zij hen achter tralies willen zien, uit de weg, zo nodig dood en begraven.

Gisteren, op 25 Januari, herdachten wij de bekering van Paulus. Wij herinneren ons dat in één genadenrijk ogenblik Jezus zelf Paulus de ogen opende voor wat hij aan het doen was. "Saulus, Saulus, waarom vervolgt je Mij?" hoorde hij roepen. Jezus veranderde deze getalenteerde en uiterst energieke man van een vernietiger in een bouwer, van de vernietiger van God's toekomst in de bouwer van God's koninkrijk.

Met het vieren van de bekering van Paulus komt de "Internationale Week van Gebed voor de Eenheid van alle Christelijke Kerken" tot een einde. Ja, de volgelingen van Jezus hebben op hun beurt elkaar uit het oog verloren en meningsverschillen opgeklopt over wat hen het meest heilig is. Verschillen van mening werden oorzaak van vijandschap en soms aanleiding tot haat. We kunnen het ons nauwelijks voorstellen, dat wij onze burens, de Doopsgezinden en Lutheranen, als ketteren en vijanden van Jezus hebben gezien. Wij hebben oorlog gevoerd in de overtuiging dat wij gelijk hadden en zij ongelijk. En zij op hun beurt voerden oorlog met de kerk van Rome. Ieder van ons viert en betreurt onze eigen martelaren. Kunt u het zich voorstellen? Dat is onze geschiedenis.

Het was een anglicaanse priester die het initiatief heeft genomen tot deze bidweek voor Eenheid onder de Christenen. Na vele jaren heeft de Katholieke Kerk zich hierbij aangesloten. Nu zien we dat onze gebeden verhoord worden. Misschien nog niet overal, maar in ons deel van de wereld en zeker in ons deel van Amsterdam is de onderlinge vijandschap omgetoverd tot bijna vriendschap onder elkaar. Die vriendschap hebben we vorige Zondag mogen ervaren. Tegen het einde van onze Mis van half elf vulden gelovigen uit de buurkerken onze kerk. Vier voorgangers, mannen zowel als vrouwen, gaven ons de zegen in de naam van de éne God, de éne Jezus Christus en de éne Heilige Geest, die ons bijeen heeft gebracht. Wat een zegen is 't als we elkaar mogen ervaren als broeders en zusters, als volgelingen van dezelfde Jezus, die samen de weg gaan die Hij ons getoond heeft. Een weg van liefde en wederzijds begrip.

Dat was een schitterend gebeuren en een heel goede ervaring. Nog niet zo lang geleden zou een dergelijk samenkomen van gescheiden kerken in gemeenschappelijk zegenen en zingen ondenkbaar geweest zijn. Die andere christenen waren immers in onze ogen de weg kwijt geraakt. Gedurende de reformatie vonden wij, de Rooms Katholieken, dat die anderen de kudde en de goede herder de rug hadden toegekeerd, zodat ze nu als verdwaalde schapen verloren liepen in de wildernis. Maar al te vaak zagen wij hen als 'het volk dat in het duister wandelt' terwijl wij onszelf zagen als wandelend in stralend goddelijk licht.

De reformatoren van hun kant beoordeelden de situatie net omgekeerd. Volgens hen waren zij aan de reformatie begonnen omdat juist de kerk van Rome van de weg was afgedwaald en al lang geen waar getuigenis meer gaf van het evangelie en de leer van Jezus. Het waren juist de katholieken, volgens de reformatoren, die in het duister terecht waren gekomen en behoefte hadden aan het licht van de reformatie.

Vijfhonderd jaar later, na eeuwen van oordelen en veroordelen, van wederzijdse uitsluiting en bespotting, zijn we uiteindelijk gaan zien dat God zich in geen enkele kerk laat opsluiten. Dat geen

enkele gemeente de ene Jezus in pacht heeft. God is daar waar mensen in goed vertrouwen naar hem zoeken en elkaar beminnen. En Jezus is overal waar mensen snakken naar bevrijding en heil.

Daar gaat het evangelie van vandaag over. In de tijd van Jezus was Jerusalem de plaats waar je wezen moest. Dat was de stad met de tempel. Daar waren de priesters en de leiders van het volk. Die legden de wet uit en toonden de mensen wat goed was en wat fout. Iedereen verwachtte dat Jezus daar zou willen wonen. Hij wilde toch de gang van zaken in het land hervormen. Waar kon hij dan beter zitten? Inderdaad is Jezus ieder jaar naar Jerusalem getrokken, maar als woonplaats koos hij Galilea. In het oog van de vooraanstaanden in Jerusalem was dat een achterlijk, onderontwikkeld deel van het land, een land van duisternis. Maar Jezus rekruteerde daar zijn eerste leerlingen. Daar verrichtte hij het merendeel van zijn wonderen. Daar hield hij maaltijden met tollenaars en zondaars. De Schriftgeleerden en Farizeeërs keken daarop neer. Maar Jezus zei tot hen die zich beter achtten dan de rest, dat de gezonden geen geneesheer nodig hadden, maar de zieken wel. Als je jezelf helemaal OK vindt heb je Jezus niet nodig. Waarom licht aansteken als je al baadt in het licht. Maar het volk in het duister verwelkomt de lichtdrager, die hen de weg wijst naar een hoopvolle toekomst.

Wij, in onze christelijke kerken beginnen langzaam maar zeker het licht te zien in het duister van de anderen. Wij beginnen te snappen dat God, in zijn liefde voor al zijn kinderen, aanbeden wordt op vele verschillende manieren en in diverse culturen. Laten we Jezus, het licht van de wereld, blijven vragen ons bijeen te brengen. Dat hij in ons de wederzijdse liefde en hoogachting mag versterken. Dat wij samen, in het licht van Jezus waarheid, geloofwaardige getuigen mogen worden van een positieve, menselijke en aantrekkelijke weg naar het koninkrijk van God, Amen